І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 92. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 19-го ТРАВНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 19, 1966 No. 92. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа 18-го травня 1966 р.

В АМЕРИЦІ

РУТЕР РЕКОМЕНДУЄ ЗМЕНШИТИ ЦІНУ НА АВТА, щоб цим способом збільшити число проданих авт і вантажних возів та припинити ріст інфляційного тиску. Ціна на авта мала б бути зменшена на $100 до $200 від кожного воза. Голова спілки Об'єднані Автомобільні Робітники Волтер Рутер твердить, що власники автомобільних корпорацій легко можуть зменшити ціну на авта і ще мати гарні прибутки. Рутер промовляв на конвенції ним очолюваної спілки до 3,200 делеґатів, які заступають півтора мільйонів членів. Губернатор Каліфорнії, де в Лонґ Бічі відбувається конвенція — Едмунд Бравн остерігав проти „ґолдвотеризму і меккартизму" в Каліфорнії.

ЦЕНТРАЛЬНА РОЗВІДЧА АҐЕНЦІЯ НЕ ВМІШУЄТЬСЯ до закордонної політики, — твердить сенатор демократ із Джорджії Ричард Б. Расселл, який є головою Сенатської Підкомісії в справі розвідки і Сенатської Комісії Збройних Сил. Сенатор Расселл виступив проти щоденника „Ню Йорк Таймс", який недавно писав, що Центральна Розвідча Аґенція незалежна від Державного Департаменту і впливає на ведення закордонної політики. Сенатора Расселла підтримав республіканський член Сенатської Підкомісії сенатор Леверетт Солтонстолл із Массачусетс.

ПРОВІДНИК МАФІЇ ЗГОЛОСИВСЯ В СУДІ в Ню Йорку після того, як 19 місяців ховався перед поліційними аґентами. 61-річний Джозеф Бонанно зі своїм адвокатом віддав себе в руки судовій владі, яка після переслухання наказала його заарештувати та відвести до в'язниці. Бонанно не виявив, чому він сам зголосився до суду, але з судових кол подають кілька можливих причин цього кроку злочинця, який керував таємною організацією, яка незаконно здобувала сотки тисяч долярів. Він зголосився в суді, бо вже його втомило так довго ховатися перед поліцією. Можливо, що члени його злочинної групи змусили його до цього, бо поліція, шукаючи його, ставала на п'яти його спільникам. Є ще й третя причина: провід над мафією міг висмикнутися з його рук, коли він мусів ховатися.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ АЙЗЕНГАВЕР НЕЗДУЖАЄ на артретизм і перебуває в армійському шпиталі Волтера Ріда у Вашинґтоні, де лікарі ствердили, що артретизм захопив вже суглоби зап'ястків. Айзенгавер має 75 років, в шпиталі перебуває від 4 травня, куди пішов на звичайні періодичні оглядини. Лікарі досліджують, чи й інші суглоби не заатаковані артретизмом. Його лікують терапією та ліками. Бюлетень про стан здоров'я генерала Айзенгавера такий: „Він переходить лікування артретизму фізикотерапією та медикаментами. Лікарські досліди продовжуються, щоб точно визначити межі артретизму".

ЗМЕНШЕНО НА 2 ВІДСОТКИ ЗАПАСИ матеріялів в урядових магазинах в лютому цього року або на $239 мільйонів, чим спричинено те, що ці запаси все ще виносять коло $12 більйонів. Про це повідомив голова Сенатсько-Палатної Комісії конґресмен Джордж Г. Меґон. Запаси міді, ґуми, ніклю, алюмінію, цинку й олива зменшено на $7.9 більйона. Продано також фармерських продуктів на суму $168 мільйонів та менше число машинового приладдя та влаштування для цивільної оборони.

У СВІТІ

АТЛАНТІЙСЬКИЙ СОЮЗ (НАТО), ЯКИЙ — ПІСЛЯ ВИСТУПЛЕННЯ З НЬОГО ФРАНЦІЇ — БУДЕ СКЛАДАДАТИСЯ З 14-ОХ ДЕРЖАВ, МАЄ СТАТИ не тільки військово-оборонною заставою проти Совєтського Союзу, але й інструментом „добросусідських відносин" між Заходом і Сходом — заявив колишній державний секретар і творець Атлантійського Союзу Дін Ачесон на конґресовій Комісії для закордонних справ. Як це зробити — він не виявив.

СОВЄТСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР АЛЕКСЄЙ КОСИҐІН ЗАКЛИКАВ у своїй промові на прощальному бенкеті в Каїро, перед його від'їздом з Єгипту, щоб „радикальні арабські країни, як Об'єднана Арабська Республіка, Сирія, Альжир і Ірак" з'єднались в боротьбі проти „імперіялістів". Коментатори приходять на цій основі до висновку, що Косиґінові вдалося злагіднити взаємні спори між названими арабськими державами, особливо між Єгиптом і Сирією. Косиґін кількакратно залевняв у своїх виступах в Єгипті про допомогу СССР Єгиптові. Припускають, що він дістав від Єгипту згоду на влаштування совєтської морської бази в Александрії або Порт Саїді над Середземним морем.

РУМУНІЯ ВИМАГАЄ, щоб головним командантом збройних сил комуністичних держав, що належать до Варшавського пакту, був за чергою генерал щораз іншої членської країни, а не завжди московський старшина. Так само, Румунія вимагає, щоб Совєти не мали монопольного права вирішувати, коли і з чиєї території вони можуть вистрілювати атомові ракети чи стартувати ліаки з атомовими бомбами, але щоб дозвіл на це мусіла дати також дана комуністична країна, де стаціонована совєтська зброя.

У МОСКВІ РОЗПОЧАВСЯ КОНҐРЕС КОМСОМОЛУ, який збирається кожних чотири роки. Совєтський Комсомол нараховує тепер 23 мільйони членів, що їх репрезентують 4.000 делеґатів. Головою Комсомолу є Валерій Ганічев. На останньому, 23-му, конґресі Компартії СССР її генеральний секретар Леонід Брежнєв нарікав, що замало партійців працюють для Комсомолу і замало комсомольців зголошуються до партії. Партійні головачі стривожені тим, що комсомольці, заражені „виґідництвом" і не мають зрозуміння для марксо-ленінської доґматики.

БРИТІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ГАРОЛД ВІЛЬСОН, СОЦІЯЛІСТ, НАТАВРУВАВ у промові через радіо-телевізію страйк спілки британських моряків, який спаралізував в британських портах 123 пасажирські кораблі та кругло 2.500 вантажних кораблів. Спілка моряків охоплює 62.000 членів. Вільсон перестерігав перед „дуже важкими" наслідками страйку для Британії і назвав страйк „нікому не потрібним".

ІНДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ІНДІРА ҐАНДІ СТВЕРДИЛА в парляменті, що в провінції Орісса померло багато старших людей, головно жінок, внаслідку недоживлення. Індіра Ґанді не говорила виразно про голодову катастрофу із смертними жертвами, але її триденна подорож по провінції Орісса була наслідком найбільш алярмуючих вісток з тієї провінції. Гостру харчову кризу в Ориссі спричинила катастрофальна посуха. Індіра Ґанді запевнила, що „ситуація вже під контролею".

АРХИЄПИСКОП МСТИСЛАВ, ЄПИСКОП ЯРОСЛАВ ГАБРО, ПОСАДНИК ШИКАГО РИЧАРД ДЖ. ДЕЙЛІ ОСОБИСТО ВІТАЛИ 26 КОНВЕНЦІЮ УНСОЮЗУ

Продовжування звітів та започаткування дискусії над ними виповнили другий день Конвенції УНСоюзу у вівторок 17 травня

Шикаґо. — Архиєпископ і Голова Консисторії Української Православної Церкви в ЗДА Мстислав, Екзарх Української Католицької Дієцезії св. о. Миколая Єп. Ярослав Ґабро та посадник міста Шикаґо Р. Дейлі особисто привітали 26-ту Конвенцію Українського Народного Союзу, що відбувається тепер у цій середньозахідній метрополії. Українські Владики, як і посадник міста Шикаґо, що їх Конвенція вітала з черги вставанням з місць та оваціями, підносили працю і заслуги УНСоюзу для добра своїх членів та свого народу. Владики Українських Церков зокрема підкреслювали допомогу УНСоюзу в будові українських церков та розбудові українського життя.

В цьому другому дні нарад у вівторок 17-го травня ц.р. продовжувано звітування головних урядовців та започатковано дискусію над ними. Звітували: головний контролер Іван Іванчук, головні радні Богдан Зорич, Ярослав Гук, Тарас Шпікула, Дмитро Шмаґала, Василь Гуссар, Андрій Джула, адв. Анна Чопик, Іван Одежинський, Олена Олек, Осипа Олінкевич - Михаленко, Мирон Куропась та Марія Демидчук. За редакцію „Свободи" звітував ред. Антін Драган, представивши найперше приявних на Конвенції: редактора англомовного „Українського Тижневика" Зенона Снилика, члена ред. колеґії „Веселки" проф. Романа Завадовича та приявних на Конвенції в характері делеґатів ред. Остапа Тарнавського, ред. Івана Керницького та спортового редактора Володимира Сохана.

Після вичерпання звітів започатковано дискусію над ними, до якої зголосилося біля 80 делеґатів. Дискусія на цій Конвенції відбувається в той спосіб, що дискутанти рівночасно ставлять запити чи дебатують над звітами усіх урядовців, які опісля даватимуть відповіді на звернені до них запити. Дискусія буде продовжуватися в третьому дні нарад в середу 18-го травня ц.р. Нарадами Конвенції в другому дні проводили напереміну її предсідник адвокат Іван Флис та заступники предсідника д-р Богдан Гнатюк і Василь Дідюк.

Під час нарад у вівторок 17-го травня проголошено склад обраної Конвенцією Виборчої Комісії, до якої увійшли: о. Богдан Смик — який був обраний опісля на голову Комісії, о. Микола Харіщак — обраний потім на заступника голови, Петро Ґенґало — обраний на українського секретаря, Микола Бобечко — на англомовного секретаря, та Осип Бакай, Анна Прескович, Роман Шраменко, д-р Ярослав Бернардин, Володимир Дідик, Микола Андрусів і Володимир Тустанівський — члени. До Комісії Просьб і Скарг були обрані Конвенцією: д-р Олександер Соколишин, о. мітрат Омелян Мицик, Василь Колодій, Стефан Бабій та д-р Атанас Слюсарчук.

ПРЕЗИДЕНТ СТВЕРДЖУЄ, ЩО ТІЛЬКИ СПРОТИВ АҐРЕСІЇ РЯТУЄ МИР

Шикаґо. — Президент Джансон, у промові на бенкеті Демократичної партії з ціллю зібрати виборчий фонд в вівторок 17 травня ц. р. палко боронив свою політику у В'єтнамі й таврував тих американських критиків-опозиціоністів, які не розуміють потреби національної солідарности в такому критичному часі. Президент заявив, що він однаково, як усі інші американські патріоти, боліє над людськими втратами у В'єтнамі та взагалі над тамошнім проливом крови, але звертає увагу, що до того дня за всю в'єтнамську війну згинуло 1.705 американців, а на американських шляхах згинуло в минулому році 49.000 осіб. Ті вояки, які б'ються і гинуть у В'єтнамі, воюють за мир, бо коли б не було американського спротиву тій аґресії, то прийшли б десятки й сотні тисяч жертв, а то й мільйони. Головною провідною думкою промови Президента була теза, щ тільки спротив аґресії може запевнити мир, а поступки й угодівство ведуть до війни. Президент доказував це кількома історичними прикладами та покликувався при цьому на політику президентів Рузвелта, Трумана, Айзенгавера і Кеннеді — своїх світлих попередників. Президент заявив, що він, як головний командант американських збройних сил, не є демократом ані республіканцем, тільки американцем, і що так само американські вояки у В'єтнамі воюють там, як американці. Тому він таврував партійницький, груповий чи персональний підхід критиків в'єтнамської політики уряду. Президент пригадав, що він вислав був своїх амбасадорів до 40 різних держав з закликами, щоб ті держави співділяли в мирних заходів у В'єтнамі, і що він звернувся з таким закликом до кругло 120 країн у світі. Всі вони прийняли прихильно той заклик, за винятком двох, від яких залежить мир у В'єтнамі: Комуністичного Китаю і Північного В'єтнаму. Також 37-денна перерва в бомбардуванні Північного В'єтнаму не принесла ніякого згідливого відгуку збоку комуністів. Тому, заявив Президент, „треба більш переконливого арґументу". „Коли Америка не дотримає свого зобов'язання у Південному В'єтнамі — заявив Президент — то вона буде здискредитована в 40 інших країнах, супроти яких має зобов'язання". Президент запевнив ще раз, що „хочемо говорити про замирення", але що „миру замирення", але що „миру не дістанеться тільки тому, що ми його хочемо". Президент перестеріг, що попереді є ще трудні дні, але висловився оптимістично про остаточний вислід в'єтнамського конфлікту.

Раск закликає до згоди розсварених південних в'єтнамців

Вашинґтон. — Державний секретар Дін Раск заявив на пресовій конференції, яку перевів у вівторок 17 травня ц.р., що розсварені південні в'єтнамці повинні з'єднатись в осягненні спільних великих цілей — визволення батьківщини від комуністичної аґресії, отримання конституційної влади та переведення революційних соціяльно-економічних реформ — і тому повинні відкласти свої спори „в другорядних справах". Дін Раск признав, що всім південно - в'єтнамським сторонам у тій їхній сварці доведено до відома, що американський нарід збентежений та схвильований фактом, що в той час, як Америка висилає до Південного В'єтнаму своє військо для оборони його проти комуністичної аґресії — різні групи у В'єтнамі одні одних поборюють. Проте державний секретар заперечив, наче б у Південному В'єтнамі могло прийти до громадянської війни. Він звернув увагу, що в Сайґоні, який має два з половиною мільйона мешканців, ледви яка тисяча осіб з'явилась до протирежимової демонстрації, та що, місто Гуе, яке стало центром протирежимової опозиції, є далекою північною провінцією без контакту з рештою краю. Він висловив теж переконання, що прем'єр Нґуєн Као Кі дотримає приречення щодо переведення коституційних виборів. Зате Дін Раск відмовився сказати свою думку, чи названий прем'єр діяв правильно, коли знечев'я захопив збройною силою місто Дананґ, центр опозиційних буддистів. З інших, заторкнених на тій конференції справ — державний секретар Дін Раск спростував закид китайських комуністів, наче б ЗДА відкинули пропозицію, щоб зобов'язатись не вживати атомову зброю. Раск заявив, що таке словесне зобо'язання не має ніякого практичного значення — без міжнародної інспекції і контролі, що її комуністи не хочуть допустити. Раск пригадав, що Комуністичний Китай підписав Женевський договір про Індокитай і негайно почав той договір ламати, підтримавши збройний бунт ляоських комуністів та північно-в'єтнамську аґресію проти Південного В'єтнаму. Дін Раск пригадав, що американці не збомбардували ніякої амбасади у столиці Північного В'єтнаму, а комуністичні терористи збомбардували американську амбасаду у Сайґоні. Раск признав, що війна у В'єтнамі погіршила можливості порозуміння з Москвою в різних європейських справах, як Німеччина й Берлін, і таких міжнародних справах, як пожвавлення торгівлі і роззброєння, бо Пейпінґ веде напастливу пропаґанду, оскаржуючи Москву у зраді Північного В'єтнаму, якщо тільки Москва в будь-котрій справі замириться з Заходом.

Відкладено випущення Джеміні 9 внаслідок дефекту ракети Атлас

Кейп Кеннеді, Флорида. — Заплановане випущення Джеміні 9 на полудне 17-го травня не могло відбутися, бо ракета-підсилювач Атлас, яка мала викинути ракету Аджену в космос, внаслідок хиби не виконала свого завдання і після двомінутового лету впала в Атлантійський океан. Обидва астронавти, полковник летунства Томас П. Стеффорд і командор фльоти Юджін А. Сернен невдоволені з цієї невдачі, бо вони мусітимуть чекати від двох до трьох тижнів на те, щоб були готові до старту нові ракети. Вони мали під час триденного лету три рази злучитися з ракетою Адженою, випробовуючи собі пересідання в космосі, яке буде потрібне тим астронавтам, що при кінці цієї декади полетять на Місяць. Найбільше невдоволений астронавт Сернен, який мав вперше літати в космосі та під час того дві і півгодини „проходжуватися" по космосі, залишивши кабіну Джеміні 9. Найближчий лет цих самих астронавтів відбудеться в червні і буде мати дещо менші завдання в порівнянні з тими, що їх мали виконати під час лету, який відкликано. Невдача з ракетою Атлас може припізнити цілу програму подорожі до Місяця, бо це третій неуспіх: перший був в лютому цього року, а другий в березні.

Інж. Спиридон Довгаль виконуватиме обов'язки Голови Української Національної Ради

Мюнхен. — Згідно з повідомленням Бюлетеню Українського Інформаційного Бюра за 7 травня ц. р., дня 1 травня відбулося спільне засідання Президії і Виконавчого Органу Української Національної Ради. Засідання відкрив Заступник Голови УНРади інж. С. Довгаль і в своєму слові нагадав про те, що 7-го квітня 1966 р. помер Голова УНРади інж. Бойдуник та запропонував вшанувати його пам'ять повстанням з місць і хвилинною мовчанкою. Після виконання цієї сумної урочистости, Президія одноголосно ухвалила, що надалі виконувати обов'язки Голови Української Національної Ради до УІ-о сесії має Спиридон Довгаль.

Замість померлого сл. п. інж. Осипа Бойдуника, ОУН делеґувала, а Президія прийняла в склад своїх членів, мґр Антона Мельника — і доповнила склад цієї фракції делеґуванням д-ра Івана Жеґуца, який на цьому засіданні склав присягу.

Ухваливши порядок денний засідання, Президія розглянула справу підготови УІ-ої сесії УНРади та констатувала, що праця органів Державного Центру УНР проходить нормально, хоч смерть активних діячів болюче відчувається і зменшує ряди політичних і громадських працівник і в. Також була прийнята ухвала, що УІ-та сесія УНРади має відбутися якнайскорше, про що мають подбати фракції УНРади та Підготовна Комісія. Крім того Президія УНРади ухвалила поробити належні заходи до того, щоб здійснити консолідацію українських національних політичних сил в рямках Української Національної Ради на основі її Статуту і традицій Української Народної Республіки.

Другого травня ц. р. відбулося засідання Підготовної Комісії для скликання 6-ої сесії УНРади, під головуванням мґр. Антона Мельника, на якому обговорено справи організаційного і політичного характеру та справи обсади чільних постів в системі Державного Центру УНР. Присутній на засіданні Голова ВО М. Лівицький, подав ряд пропозицій відносно підготови проєктів постанов політичного характеру. Комісія вирішила прикласти всіх зусиль до того, щоб 6-ту сесію УНРади скликати якнайскорше.

Володимир Мазур обраний на голову Української Народної Помочі

Дітройт, Миш. (зрв). — В днях 12-14-го травня 1966 відбулась тут 16-та Конвенція Української Народної Помочі в залях Парк Шелтон Готелю. Конвенцією, в якій взяло участь 56 делеґатів і 18 членів Головного Уряду проводила президія у складі: Лев Футала — голова, Надія Ґоляш — заступник голови та Дарія Мазур і Євген Гановський — секретарі. До Почесної Президії входили Василь Шабатура, почесний голова цієї запомогової української інституції та д-р Михайло Гікавий, першун передконвенційної кампанії. Окремими телеграмами привітали конвенцію — губернатор Пенсильвенії, Дост. Вілльям В. Скрентон, Головний Уряд УНСоюзу та СУК „Провидіння". У звітах і дискусіях підкреслено ріст тієї організації, яка має сьогодні 163 відділи із 6,690 членами та майно понад два мільйони долярів. Відділи УНПомочі існують у 18 стейтах ЗДА; сім відділів існує на терені провінції Онтеріо у Канаді. Новий Головний Уряд УНПомочі вибрано в такому складі: Володимир Мазур (Піттсбурґ, Па.) — предсідник, Лев Футала (Ню Йорк) — 1-ий заступник, Розалія Сикута (Лорейн, Огайо) — 2-ий заступник, Анна Крупа (Піттсбурґ, Па.) — фінансовий секретар, Петро Годованець — рекордовий секретар, та Любомир Клось (Дітройт) — організаційний референт. До Контрольної Комісії ввійшли Петро Тибор (Маямі, Флорида), Богдан Мороз (Боффало) та Михайло Березовський (Дітройт). Раду Директорів творять — Михайло Дутко з Ню Йорку, Микола Сосяк з Філядельфії, Іван Шабатура з Піттсбурґу, Михайло Гікавий з Шикаґо, Юрій Бурлака з Рочестеру, Ілля Памахид з Гартфорду, Михайло Яремко з Пассейку, Василь Моцьо з Міннеаполісу, та Володимир Окіпнюк з Торонто, Онт.

Конвенцію закінчено врочистим бенкетом, яким кермував ред. Петро Рогатинський. Під час бенкету Маруся Бек, радна м. Дітройту, вітала Конвенцію офіційно від імени м. Дітройту. В мистецькій частині бенкету виступали — Капеля Бандуристок при місцевому Осередку СУМА та Володимир Довганюк з Торонто в ролі Гриця Зозулі.

В Саскатуні відбудеться відкриття нового приміщення Єпархіяльного Музею

Едмонтон. — „Українські Вісті" з 12-го травня повідомляють, що в неділю 22-го травня ц.р. в Саскатуні, Саскачеван, відбудеться відкриття нового приміщення місцевого Єпархіяльного Музею. На відкриття запрошено прем'єра саскачеванського провінційного уряду, ректора Саскачеванського університету, як також визначних громадян та представників українських організацій. Протягом десяти років Єпархіяльний музей був розміщений в одній з кімнат Інституту ім. Митрополита Шептицького, яка через велику кількість експонатів показалася замала та невигідна. В минулому році катедральна парафія св. Юрія в Саскатуні відступила стару парафіяльну галю „Просвіти" для Єпархіяльного музею. Стараннями Преосвященого Кир Андрея та музейного комітету будинок відремонтовано і всередині і частинно ззовні. У великій залі поставлено шафи та столики, де розміщено 800 експонатів.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

АКАДЕМІЯ У ЧЕСТЬ СИМОНА ПЕТЛЮРИ У ВАШИНҐТОНІ

Вашинґтон. Д. К. — Вашинґтонський Відділ Об'єднання б. вояків українців в Америці при співучасті Об'єднання Українців у Вашинґтоні та під зверхністю місцевого відділу УККА відзначить в неділю 22-го травня Сорокові Роковини трагічної смерти Симона Петлюри, голови Директорії і Головного Отамана Військ УНР. Головну промову виголосить Архиєпископ Мстислав. До виконання програми дали свою згоду кращі мистецькі сили Вашинґтону й околиці.

Учасники Визвольних змагань переведуть перед початком Академії апель на пошану Головного Отамана.

КОНЦЕРТ НА ПОШАНУ ГОЛ. ОТ. С. ПЕТЛЮРИ В СИРАКЮЗАХ

Сиракюзи. — Заходом місцевого Відділу Українського Конґресового Комітету відбудеться тут в неділю 22 травня, о год. 6-ій веч., в шкільній авдиторії української кат. церкви св. Ів. Хрестителя величавий концерт на пошану Головного Отамана Симона Петлюри та всіх героїв, що віддали своє життя за волю України. В програмі концерту доповідь Ігора Чмоли, виступ хору „Бурлаки" під дир. Ю. Лаврівського з Боффало, п-ні І. Лаврівської і Д. Лозинського.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОУКІП В ТОРОНТО

Торонто. — Об'єднання Українських Канадійських Підприємців і Професіоналістів відбуде свої чергові загальні збори в четвер, 19-го травня в Українському Народному Домі в Торонто. Об'єднання відзначувало недавно тридцятиріччя своєї діяльности. Воно спонзорувало видання Альманаху з адресарем українських підприємців. Українські канадійські підприємці і професіоналісти відомі із своєї жертвенности на різні цілі. З рамени Об'єднання зібрано в останньому часі майже 20 тисяч долярів на Український Університет, що його заініціював Кардинал Йосип Сліпий у Римі.

ДРУГИЙ З'ЇЗД УКРАЇНСЬКИХ ВЕТЕРАНІВ

Торонто. — В суботу, 21-го травня відбудеться Другий З'їзд Союзу Українських Канадійських Ветеранів для Сходу Канади в місті Торонто, а для Заходу Канади в місті Вінніпеґу. Під час з'їзду буде обрана нова управа Союзу. СУКВ постав перед 25-ти роками й об'єднував ветеранів канадійських збройних сил. Від 1964 Союз об'єднує всіх українських ветеранів різних армій, крім канадійської також дивізійників, упістів, січовиків й інших.

В НТШ ВІДБУДЕТЬСЯ ДОПОВІДЬ Д-РА НОВОСІВСЬКОГО

Ню Йорк. — Історична Комісія НТШ влаштовує в суботу, 21 травня ц. р. в годині 6-тій вечором, в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вулиця в Ню Йорку — Наукову Конференцію, яку відкриє д-р О. Домбровський. З черги д-р І. Новосівський виголосить доповідь на тему „Деякі українські проблеми в світлі молдавської хроніки Йона Некульчі". Доповідь призначена для ширшого загалу громадянства.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сиіт і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Безнадійне роззброєння

Минулого тижня, 10 травня, формально 18-членна, насправді 17-членна міжнародна конференція роззброєння у Женеві знову перервала свої наради, не визначивши дати наступного засідання. Вона засідає вже від 14 березня 1962 року, як Підкомісія Комісії Об'єднаних Націй в справах роззброєння, що складається з усіх держав-членів ОН. Восени цього року, коли збереться 21-ша з черги сесія Генеральної Асамблеї ОН, напевне між точками її денного порядку стоятиме знову звідомлення тієї Підкомісії про стан переговорів у справі міжнародного роззброєння. Той стан є тепер такий самісінький, яким він був зараз після закінчення другої світової війни, коли почалася мова про необхідність міжнародного роззброєння.

За останніх 20 років відбулися сотні засідань у цій справі на терені Об'єднаних Націй і поза ними, у Ню Йорку та на окремих конференціях у Лондоні й Женеві. Були довгі суперечки щодо складу конференції роззброєння, яку спершу становили тільки чотири переможні держави, потім три атомові держави, після того 10 держав, врешті прийшло до порозуміння, що її членами будуть 5 західніх, 5 комуністичних і 8 невтральних держав. Франція від самого початку заявила, що не вірить в успіх конференції, не хоче марнувати часу, не підписала договору з 25 липня 1963 р. про заборону атомових експериментів у повітрі, на землі й під водою, і ввесь час ті Женевські наради бойкотувала.

1-го січня 1965 р. у своєму новорічному привітанні, адресованому до лідерів СССР, президент Джансон поставив на першому місці бажаної поправи американсько-совєтських відносин — договорення про заборону поширення атомової зброї. І коли 27 липня минулого року Женевська конференція зійшлася на нові наради, то через три тижні після того, 17 серпня минулого року, американська делеґація запропонувала конкретний проєкт. Совєти з місця відкинули цей проєкт, заявивши, що взагалі не розглядатимуть тієї справи, якщо ЗДА і їхні союзники не зобов'яжуться , що вони ніяким способом, в рямцях Атлантійського Союзу (НАТО) чи поза ним, не будуть сприяти атомовому узброєнню Західньої Німеччини. Але хоч ЗДА і Британія відмовилися від своїх плянів створити різнонаціональну морську атомову фльоту з участю Німеччини чи інтеґровану атомову потугу в рямцях НАТО, — Совєти все одно, під різними викрутами, відмовлялись приступити навіть до мериторичного розгляду американського проєкту. Очевидно, що на те становище не мала впливу зміна ґоловних делеґатів СССР у Женеві. Чи це був Сємьон Царапкін, призначений згодом на амбасадора до Парижу, чи Валеріян Зорін, призначений на амбасадора до Парижу, чи востаннє Алексєй Рощін — Москва стоїть на своєму: або „генеральне і тотальне" роззброєння — або ніщо. А що генеральне і тотальне роззброєння є утопією, то взаґалі нема стриму у міжнародних зброєневих перегонах.

Нині стан такий, що Франція і комуністичний Китай продукують свою атомову зброю. На черзі, мабуть, Японія, Індія, Ізраїль і Єгипет — найбільш заавансовані країни щодо можливостей продукування атомової енергії для військових цілей. Війна у В'єтнамі, напруження на Середньому Сході довкола проблеми Ємену, нерозв'язана проблема Німеччини й Берліну виключають міжнародне роззброєння. Всі розмови на цю тему обертаються у сфері теоретичних і в практиці безвартісних проєктів.

Нема з чим

На XXIII з'їзді Комуністичної Партії Совєтського Союзу, що відбувався у Москві і закінчився 8 квітня ц. р., і доповідачі і промовці вихвалялися „високим станом" та „величезними досягненнями" совєтської літератури й мистецтва. „У нас, — говорив головний доповідач, перший, а тепер уже генеральний, за сталінською традицією, секретар ЦК КПСС Леонід Брежнєв, — нема жадної республіки, яка не пишалася б чудовими досягненнями, видатними талантами в тій чи іншій ділянці". З подібною високою оцінкою виступали й інші учасники з'їзду.

Але ж не прогула ще з'їздова шумиха, як з усіх цих вихвалянь та оцінок залишився тільки один великий пшик. Комітет, що призначає ленінські нагороди в галузі літератури і мистецтва, розглянувши в другій половині квітня внесені кандидатури і пропозиції на признання „премій" за твори совєтських літераторів, не знайшов можливости — як це ствердив Ніколай Тіхонов — відзначити ні одного з них. Виявилося, що нема кого й за що нагороджувати, що прославлювана „радянська література" не видала за минулий рік ні одного твору, гідного не тільки нагороди, але й навіть згадки. До такого стану довело партійне „піклування" літературою і мистецтвом.

Така сама ситуація у літературній ділянці і в Українській ССР, де — за словами московських підголосків, — українська література і мистецтво досягли „небувалого розквіту". Відбуваючи наприкінці березня свій шостий пленум, Правління Спілки Письменників України обіцяло „радянській громадськості" провести П'ятий з'їзд письменників України вже в другій половині квітня 1966 року, і виступити на тому з'їзді з „радісним звітуванням" про „чудові досягнення" літератури, вигрітої під „сонцем" московського Кремлю. Однак, минуло чотири тижні квітня, минув перший тиждень травня, а з заповідженого з'їзду „будівничих радянської літератури" так і не вийшло нічого. Замість П'ятого з'їзду відбувся аж 12 травня ц. р. VII пленум правління Спілки Письменників України, на якому вирішено „перенести дату скликання V з'їзду письменників" на . . . листопад 1966 року. Замість звітування про „досягнення" схвалено, щоб голова правління СПУ Олесь Гончар говорив про „завдання письменників України в світлі рішень XXIII з'їзду КПСС". Виходить, що й на цей з'їзд письменники з Української ССР не матимуть з чим прийти.

Непризнання ленінської нагороди 1966 року, як і відкликання V З'їзду СПУ на листопад, свідчать про глибоку кризу режимної літератури в Совєтському Союзі. Спричинена ця криза не тільки „піклуванням" партії й режиму, але й відновленням репресій супроти діячів літератури і мистецтва, зокрема тих, що мають власну думку і бажають висловлювати у своїх творах життьову правду, не спотворювану соцреалістичними настановами і директивами партії.

БЕЗСИЛЛЯ ОН ЩОДО В'ЄТНАМУ

Минулого тижня, під час переслухування секретаря оборони Роберта МекНамари на сенатській Комісії закордонних справ, сенатор Вейн Морз критикував Уряд за те, що він не надто енерґійно старається осягнути замирення у В'єтнамі через Об'єднані Нації, і заявляв, що взагалі ввесь той конфлікт треба було б передати Об'єднаним Націям. На це МекНамара відповів, що сам генеральний секретар ОН У Тант зневірився щодо можливостей Об'єднаних Націй у справі В'єтнаму. Це не переконало сенатора Морза, який заявив, що в такому випадку треба змінити генерального секретаря ОН. У зв'язку з цією виміною слів сам У Тант склав цікаву заяву на пресовій конференції. Об'єднані Нації, — пригадав він, — є організацією членів-держав, і генеральний секретар мусить виконувати тільки те, чого собі ці держави, в першу чергу великодержави, постійні члени Ради Безпеки, бажають; Совєтський Союз і Франція одверто не бажають, щоб Об'єднані Нації грали активну ролю у в'єтнамському конфлікті, а Британія також цього не бажає, хоч одверто про це не говорить; Об'єднані Нації не мають екзекутиви над не членами, а з чотирьох безпосередньо заінтересованих у В'єтнамі держав, — тільки ЗДА є членом ОН, бо ані комуністичний Китай, ані Північний і Південний В'єтнам до ОН не належать . . .

У своїй „мировій офензиві" ЗДА зверталися були до Об'єднаних Націй, щоб вони допомогли у справі замирення у В'єтнамі. Президент Джансон звернувся з цим закликом до ОН 25 червня мин. року з нагоди 20-ліття Об'єднаних Націй. Деякі коментатори твердили, що на місце померлого абмасадора в ОН Адлея Стівенсона Президент саме тому вибрав Артура Ґолдберґа, що є він звеличником установи Об'єднаних Націй і начебто переконав Президента, що справу В'єтнаму можна поладнати на терені ОН. Відомо, що У Тант хотів був летіти до Пейпінґу і до Ганою з миролюбною місією, однак ті обидві комуністичні держави не захотіли такої візити, дармащо У Тант, бірмійський буддист, відомий з своїх надзвичайно ліберальних і пацифістичних поглядів. У різних своїх заявах У Тант недвозначно давав зрозуміти, що він не погоджується з американською інтервенцією у В'єтнамі, але водночас не подав іншої рецепти на поладнання в'єтнамської проблеми, як — скликання нової Женевської конференції, яка цю справу вирішила б. Відомо ж, що Женевська конференція з 1954 року, яка закінчила була французьке колоніяльне панування в Індо - Китаї та поділила Індо - Китай на чотири держави — Ляос, Камбоджу, Північний і Південний В'єтнам — відбулася поза Об'єднаними Націями під спонзорством Британії і СССР. Коли ж тепер Совєтський Союз, всупереч кількакратним старанням Британії, свідомий неґативної постави комуністичного Китаю, відмовився від такого дальшого спонзорства, — то що в цій ситуації можуть вдіяти Об'єднані Нації?!

Ситуація Об'єднаних Націй і, послідовно, їх генерального секретаря ще й тому надзвичайно трудна і складна, що держави - члени ОН схвалюють щорічний бюджет (останній на круґло 116 мільйонів дол.), але не кваплятся вплачувати своїх паїв, покладаючись на те, що ЗДА, крім свого нормального членського внеску на понад третину цілого бюджету, лататимуть кожнорічний дефіцит, щоб зберегти ОН при фізичному існуванні. По нинішній день не поладнані борги членів за мирові місії ОН, при чому сам СССР завинив 66 мільйонів дол., а Франція — 17,600.000. Коли Об'єднані Нації не мають фондів на утримання невеличкого експедиційного міжнародного війська на Кіпрі, де загрожує відновлення громадянської війни між турками і греками, то що й казати про реалізацію проєкту вислати до Південного В'єтнаму велике міжнародне військо Об'єднаних Націй, складене головно з континґентів азійсько - африканських держав, яке мало б ґарантувати там лад і мир — якщо це взагалі можливе.

Зріст членських держав Об'єднаних Націй до 117, з чого більше як половину становлять азійсько - африканські країни, не заінтересовані в ніяких справах поза своїми континентами, створив нову ситуацію в тій установі. Хоч вплив великодержав завжди там переважає, на останньому голосуванні в справі прийняття комуністичного Китаю до ОН (47:47) виявилося, що принцип „кожний член — один голос", хоч дуже демократичний і сповидно справедливий, у практиці може мати погані наслідки.

103 дотеперішні совєтські „вета" на Раді Безпеки ОН унеможливили конструктивну розв'язку цілої низки преважливих міжнародних проблем. Не дивниця, що справ об'єднання Німеччини та берлінського муру ніхто навіть не заторкує на терені Об'єднаних Націй, знаючи, що їх позитивне поладнання залежить виключно від волі Москви, яка, не рахуючись ані з потребою справедливого світового миру і ладу, ані з чартером Об'єднаних Націй, керується виключно з своїми імперіялістичними інтересами.

Все це разом не робить посади генерального секретаря Об'єднаних Націй надзвичайно приємною. Тому й доля всіх дотеперішніх генеральних секретарів не була щаслива: Тригве Лі зрікся того посту під тиском Москви; Даґ Гаммершилд згинув у летунській катастрофі, щодо якої все ще існує підозра, що то був злочинний саботаж, — а У Тант, хоч має підтримку збоку ЗДА, СССР і Британії, не виявляє бажання кандидувати на наступну каденцію. Не можна цьому дивуватися, бо хоч це становище дуже високе і дуже почесне, але воно також дуже невдячне й неприємне. Хто квапиться очолювати міжнародну установу, яка ніби має бути найвищим керівним органом світу, але до якої всі мають претенсії і яка неспроможна виконувати свою місію?!

о. Роман Ганас

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА ПІД КОМУНІСТИЧНОЮ ВЛАДОЮ

Українська Католицька Церква перед другою світовою війною існувала і діяла в Польщі, Юґославії та Румунії. Під сучасну пору стан цієї Церкви в тих державах представляється так:

В Західній Україні — в Галичині і на Закарпатті — фізично знищено, арештовано, вивезено 10 Владик, 3.000 священиків, 520 монахів, 550 теологів, 1.000 монахинь. 4.400 церков і 200 монастирів закрито. Всі Владики, крім Їх Блаженства Верховного Архиєпископа та Кардинала Кир Йосифа, померли чи то на Сибіру, чи в тюрмах.

До другої світової війни в Західній Україні було 4,400.-000 вірних католиків. Багато священиків, монахів та монахинь померло на Сибіру чи в тюрмах, а ті, що залишилися живими, працюють тепер як робітники; деякі таємно відправляють Богослужби та уділяють св. Тайни.

Багато українців католиків, яких звільнено з таборів, залишилися там на „вільній праці". З ними також залишилися деякі священики. Скільки їх там є — годі точно визначити. В Україні віра в Бога не загинула, вона живе в мільйонах сердець нашого народу. Діють на Україні наші таємно нововисвячені Владики, висвячують священиків. Працюють таємно монахині.

Від автора ювілейного шематизму української католицької єпархії в Юґославії, з нагоди 350-ої річниці з'єднання нашої теперішньої єпархії з Апостольською Столицею, вдалося дістати такі дані про стан нашої Церкви в тій країні.

Осідком першої греко-католицької єпархії в Юґославії було село Марча, де знаходився монастир оо. Василіян. Той монастир спалено. В роках 1735-1750 почали поселюватися в Бачці та Сремі українці, що прибували з Галичини, з околиць Карпат. Вони ще й нині говорять окремим діялектом і задержали назву русини. Священики та інтеліґенція називають себе українцями.

В році 1777 засновано нову греко-католицьку єпархію в Кріжевцях, і названо її Кріжевацькою для відрізнення від попередніх назв. У склад Кріжевацької єпархії ввійшли хорвати, македонці і українці католики східнього обряду.

З початком 20-го століття почали прибувати з Галичини нові еміґранти до Боснії й Славонії. Спершу духово опікувався ними вікаріят львівського Митрополита, потім римо-католицький Архиєпископ в Сараєві і нарешті утворено для наших еміґрантів Апостольську Адміністратуру. В році 1924 прилучено всіх українців католиків східнього обряду до Кріжевацької єпархії.

Кріжевацька єпархія начислює нині 60.000 вірних, з того 45.000 українців. Вона має двох Владик: архиєпископа Гавриїла Букатка та його помічника єпископа Йоакима Сеґеді. Священиків у тій єпархії є 50, з чого жонатих 31, решта безженні; крім того є один монах Салезіянин. 15 українців студіюють теологію в Римі і в Заґребі. Також 15 українських гімназистів вчаться в Василіянськім Новіціяті. В Кріжевацькій єпархії є 5 наших оо. Василіян, 2 оо. Салезіян, 40 сс. Служебниць.

Священики удержуються там виключно з інтенцій та треб, які є дуже мізерні. Деякі наші парафії мають землю, і священики займаються сільським господарством. В деяких парафіях вірні складають на їх удержання збіжжя. Молодші священики або їх дружини працюють також в урядах. Десять жінок священиків працюють, як учительки.

Українська Католицька Церква в Юґославії має свої внутрішні та зовнішні труднощі. Найбільшою перешкодою в її праці є заборона вчити релігії в школах. Відчувається великий брак власної преси. В році 1965 о. Роман Мізь видав календар українською мовою, а також одноднівку на Великдень, „Християнське Життя". Немає грошей на купно друкарні чи бодай українських черенок, на поправу церков, парафіяльних домів. Священики, як згадано вище, мусять працювати в урядах чи на полях, щоб удержати себе й родини, і тому не мають часу для праці в парафіях. Бракує мотоциклів, які є тут конечні для обслуговування парафій, розкинених часом на сто і більше кілометрів.

Як всюди, так і в Юґославії, наші люди затрачують рідну мову, денаціоналізуються, з браку відповідної душпастирської опіки; наша мова, наша традиція загибають.

Бракує власної духовної семінарії. Бракує книжок для навчання катехізму, святочних карток, навіть канцелярійних друків.

Отже, майже всі проблеми Української Католицької Церкви в Юґославії так душпастирські, як і адміністративні, обертаються коло браку фінансових засобів, якими можна було б оживити її на довгі літа. У нашій Церкві в Юґославії целібат не зобов'язує, але питомці, які закінчують студії, з страху перед тяжкими проблемами життя, висвячуються в безженному стані.

Українська Католицька Церква в Юґославії, крім заборони навчання релігії, має достатню свободу праці, отже, при відповідних матеріяльних джерелах, перед нею розкрилися б широкі можливості розвитку.

Як дуже придався б у вільному світі наш Патріярхат, який обняв би опікою всі наші церкви та спільними силами духовими й матеріяльними реґулював би їх життя!

В деяких наших парафіях у ЗДА є багато замовлених, але не відправлених Богослужб. Яке б то милосердне діло зробили душпастирі цих парафій, якби переслали надмір тих Богослужб для відслуження нашим бідним священикам в Юґославії. Таке саме добре діло зробили б наші католицькі видавництва в ЗДА і в Канаді, якби пересилали всі свої видання безплатно нашим священикам в Юґославії. Адреси їх є в календарі „Світла".

Колись перед другою світовою війною в Румунії, на Буковині, було 30 українських католицьких парафій, до 40 священиків, з Апостольським Адміністратором у Чернівцях. Комуністична Румунія майже цілковито знищила Католицьку Церкву, а в тому й нашу Українську. Як довідуємося з листів, на Буковині залишилося нині тільки три наші парафії і два священики.

Алла Давиденко

„ОЙ, ЧОГО Ж ТИ, ТОПОЛЕНЬКО, НЕ ЦВІТЕШ?"

Австралія... Далека країна, вістки з якої доходять до нас з великим запізненням. Країна, де тепер живуть наші, українські люди.

Живуть і — вмирають...

„Померла в Австралії Женя Павловська", — коротка вістка в листі приятеля з Німеччини.

Прочитала, присіла коло столу, і рій спогадів закружляв у похиленій голові.

Помер Соловейко! Маленький, веселий птах із срібним голосом!

Відстань майже в два десятиріччя відділила мене від того часу, коли я вперше почула цей голос. Призабулися слова і мелодії пісень, але лишилося враження, таке ще свіже і зараз!

Багато голосів довелося мені чути, багато відомих співачок Київської і Харківської, а то й Московської опер викликали колись моє захоплення.

Забулося... Але спів Євгенії Павловської залишився в душі і досі, а може й залишиться назавжди.

Пам'ятаю, яку радість викликав у нас, мешканців табору Гайденав, в британській зоні, її перший приїзд, разом з піяністом - віртуозом Вадимом Кіпою. Це було справжнє духове свято. Тоді я почула, вперше на еміґрації, улюблену „Місячну сонату" Бетговена в блискучому виконанні Кіпи. А маленька жіночка на сцені півтори години тримала у великому, радісному напруженні цілу залю. Викликам не було кінця! Ми просто не давали їй зійти зі сцени. І вона співала й співала, як співає птах, виливаючи в співі всю душу...

„Соловейко" Заремби був її коронним номером, яким вона полонила серця не тільки українців, але й чужинців. „Я слухав би її день і ніч!" — говорив американський представник УНРА після концерту.

Але була у Жені Павловської інша пісня, якої я не могла слухати без сліз. Це — пісня про тополю: „Ой, чого ж ти, тополенько, не цвітеш, чом пожовклу голівоньку хилиш - гнеш?" І тополя відповідає, що на чужині їй несила цвісти і радіти, що тяжка їй і осоружна чужина.

І тому, що й нам, вигнанцям, тяжка була чужина, так солодко плакалося під той спів Жені, повний глибокого і щирого почуття.

— Якщо хочете плакати — не сідайте в перших рядах, — напівжартома казала мені вона після концерту, — бо і я не витримаю і заплачу. І буде скандал!

Я обіцяла не плакати і... не могла дотримати обіцянки.

Пізніше, коли наш Український Комітет перенісся до Бльомберґу, Євгенію Павловську запрошувано на всі репрезентативні концерти. Вона була нашою гордістю, нашим мистецьким асом.

Якось взимку приїхав хтось з великого чужинецького „начальства", і нам конче треба було показати нашу, українську культуру. Кинулися до Жені, яка жила тоді досить далеко.

Зима була сувора, сніжна і морозяна. Хтось сказав: „Не приїде, в неї дитина недавно народилась".

Ми всі зажурилися. Але Женя приїхала! Вискочила з авта, як завжди весела і привітна, і всунула мені в руки якийсь великий пакунок.

— Потримайте хвилинку! — сказала.

— Що це? — запитала я.

— Це моя нова дочка! — з гордістю відповіла Женя.

— Скільки ж їй? —жахнулась я.

— П'ятий тиждень! — була безтурботна відповідь.

— Як ви не боїтеся застудити дитину, як ви самі не застуджуєтеся? — спитала я здивовано.

— Нічого їй не буде! А я ніколи не застуджуюся. Легені у професійної співачки завжди здорові, бо вона дихає долішнім диханням, а не верхівками легень, як всі інші жінки.

І цілий вечір дзвенів її чудесний голос, як досконалий інструмент, що в нього майстер - чарівник уклав живу людську душу.

— А знаєте, я припадково стала співачкою! — сказала якось Женя. — Так, так, не дивуйтеся. Я закінчувала консерваторію як піяністка. На одній лекції професор запитав мене: „Ви співаєте?" — „Звичайно, співаю, для себе, — відповіла я. — Яка українка не співає?" — „Ану, спробуйте!" — сказав він і заграв „Чого вода каламутна".

Я заспівала, але він не дав мені скінчити.

— „Та ви ж справжній талант губите!" — закричав. — Піяністок у нас багато, а співачок обмаль, а у вас скарб у горлі! Я напишу вам записку до професора Х., ідіть і негайно починайте вчитися!"

— Так я стала співачкою! — закінчила артистка.

Деякий час Женя з родиною жила з нами в Бльомберґу. Але незабаром почалася еміґрація за океан, і майже ввесь український Бльомберґ виїхав до Австралії. Ми пробували також, але мої легені... Одне слово, нас не пустили.

Після того минуло майже двадцять років. І ось ця сумна, ця разюча вістка: „Померла Женя Павловська".

Помер маленький соловейко з срібним голосом. Але чому, чому так рано?!

А в душі й досі дзвенить чарівний голос; „Ой чого ж ти, тополенько, не цвітеш!"

У вікно запливає весняний сутінок. Я сама. Я плачу...

Ф. Бульбенко

ПРОФЕСОР ВАСИЛЬ В. ДУБРОВСЬКИЙ

(2)

Війна 1941 р. і окупація України німцями

Восени 1941 року проф. В. Дубровський пішки повернувся до своєї родини в Харків. Звернувся в міліцію, щоб його прописали, але там пригадали йому „мінус 42" і зажадали, щоб протягом 24-ох годин залишив місто. Але він наказу не виконав, і залишився з родиною. Поставив дві драбини — до пивниці й на горище, щоб можна було сховатися в разі небезпеки. Прихід німців врятував йому життя.

Відновлення наукової й культурно - національної праці

З відступом совєтських військ В. Дубровського відновили в правах професора Харківського університету. В Харкові було зорганізовано Т-во „Просвіта", і професора Дубровського обрано на голову. За його ж ініціятивою створено в приміщенні „Просвіти" виставку жертв українського народу під час комуно-московського панування в Україні під назвою — „Геть Большевизм!" Наскільки матеріяли виставки правдиво висвітлювали терористичне панування сатанинської влади, зокрема голод 1932-33 року, говорить той факт, що большевики скерували бойовий літак, котрий і скинув бомбу на приміщення „Просвіти", де була влаштована виставка.

Втеча на захід від нової большевицької навали

Наприкінці літа 1943 року з дружиною Ольгою й дітьми — сином Ярославом та донькою Світланою, втікаючи від нової навали червоних поневолювачів України, проф. В. Дубровський евакуювався на захід: Вінниця, Львів, Криниця, далі вже в Німеччині: Любен, Герсфельд, Штуттгард, Мюнхен . . .

Перебуваючи в таборах українців-втікачів, брав активну участь в культурно-національній праці: читання лекцій і доповідей на різні теми з історії України тощо. На еміґрації був обраний дійсним членом Празького Українського Наукового Товариства та дійсним членом Вільної Української Академії Наук. В Німеччині і в США приймав активну участь в справах Української Автокефальної Православної Церкви. Редаґував журнал „Бюлетень" Благовісництва УАПЦ в Німеччині та журнал „Церква і Життя", орган Українського Православного Братства ім. Митрополита В. Липківського.

Приїзд до Америки

У 1956 році проф. В. Дубровський разом з родиною прибув до Америки, до Річмонду у Вірджінії, де і прожив до кінця свого життя. Дописував до багатьох українських і американських часописів. Був постійним дописувачем турецького журнала „Дерґі", який виходив у Мюнхені. Був активним членом Вірджінської Історичної Асоціяції. Працював при музеї, а у вільні години — в стейтовому архіві, де виявив багато матеріялів з історії Громадянської війни 1861-1865, які опублікував в американській пресі.

Наукові Праці

З наукових праць проф. В. Дубровського треба відмітити: „Селянські рухи на Україні після 1861 року", т. І. ДВУ 1928 р. ст. 215; „Перша фабрика на Україні", ДВУ, 1930 ст. 118; „Нарис з історії Чернігівської Троїцько-Іллінської друкарні в першій половині XIX ст.", Київ 1928 р. ст. 65; „Музеї на Україні", ДВУ, 1929 р. ст. 59; „Історично-культурні заповідники та пам'ятки України", ДВУ, 1930 р. ст. 75; „Життя й діла Федосія Углицького-Полоницького", ДВУ, 1930 р. ст. 190; „Селянські втечі на Лівобережній Україні наприкінці XVIII ст.". (Збірник: „Чернігів і північне Лівобережжя" ВУАН, 1927 року); „До питання про міжнародню торгівлю України в першій половині XVIII ст." (в „Записках Іст.-Філолог. Відд. ВУАН, кн. XVII); „Архів Пульхерії Іванівни"; (в „Праці Укр. Іст. — Філ. Т-ва в Празі" т. V); „Дерґі" ч. 3, Мюнхен 1955 р.; „Дерґі" ч. 4, Мюнхен 1956.; „2-ий Відділ Бамлаґ'у ГПУ-НКВД", „НБ" 1965, ст. 78, та інші.

Також відомі його переклади на українську мову таких творів клясиків турецької літератури: Рефік Халіда — „Ятик Еміне"

(Закінчення на стор. 4-ій)

ВИЙДЕ КНИЖКА АФОРИЗМІВ В. ДЕРЖАВИНА

Мюнхен. — В Літературній Бібліотеці Українського Технічно - Господарського Інституту вийде книжка „Афоризми", що її автором є померлий перед кількома роками літератор Володимир Державин. Книжка вийде в обмеженому накладі і коштуватиме всього 1 долар. Видавництво просить про передплату на книжку. Дохід з книжки призначений на упорядкування могили покійного.

Кемден, Н. Дж.

ВІДЗНАЧЕННЯ 25-ЛІТТЯ УККА

Сто українських родин включно зі „старими", „новими" й „тут народженими" творять територіяльно — розлогу Кемденську громаду, — бо майже від границь Трентону аж по Атлантик Ситі.

Співпраця всіх та позитивний відзив на кожний заклик свого проводу, — це характеристичні прикмети Кемдену, який на своєму терені крім двох українських католицьких громад в Кемден та Віллімставні зумів уже створити та закріпити ряд організацій, як Провидіння, Українськ и й Робітничий Союз, а минулого року Відділ Українського Народного Союзу. Всі вони, як і організації сусіднього Віліямставну співпрацюють з Відділом УККА.

Відзначення Шевченківських Роковин, Роковини 1-го Листопада, Дня Самостійности 22-го січня, висилка чотирьох автобусів з учасниками на відслонення Пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні — це скромний білянс праці Кемденського Відділу УККА за останній час.

Тому Кемден 12 лютого влаштував чайний вечір для відзначення 25-річчя Централі УККА.

В просторій залі парохіяльної школи засіли за столами понад 90 осіб, щоби відзначити срібний ювілей цісі найвищої української установи на терені ЗДА.

Вечір відкрив голова Відділу УККА інж. Микола Ромах, який вказав на завдання УККА як базу порозумінь усіх українців, яку визнали свої і чужі, яка заслуговує на повну нашу підтримку, а головно Український Народний Фонд, який забезпечує існування УККА.

Тут народжений Михайло Березовський відчитав по-англійськи летючку про цілі й завдання УККА.

На особливе признання заслуговує особа обласного організатора УНС п. Степана Гавриша, який мимо перетяження працею в УНС, не жалів труду, щоб взяти участь в кемденській імпрезі — та від імени УНС виголосив привіт, вказуючи на вагу організації УККА, гратулюючи кемденській громаді і дотогочасних успіхів, яка серед малого числа членів зуміла зібрати на УН-Фонд $531.

Вечір почав і закінчив молитвою місцевий парох о. монс. М. Польовий, почім серед приємної атмосфери гості забавлялися поза північ. Належить висловити признання паням Ромаховій, Строгановій, Чотирковій, Галушковій та панам Строгові, Рудницько м у, Федикові за приготування та обслугу гостей а зокрема ініціяторові вечора п. Тарасові Галущі за зорганізування розвагової частини імпрези.

І. В. Б.

Коговз, Н. Й.

ПОПИС УЧНІВ ПРОФ. І. ЗАЯЧКІВСЬКОЇ-ГАВРИЛЮК

5-го лютого у власній Музичній Студії відбувся музичний попис учнів школи гри на фортепіяні — проф. Ірини Заячківської-Гарилюк.

В пописі взяли участь учні — Рома Цьолко, Наталка Кушнір, Галина Омецінськака, Ол. Омецінський, В. Крушельницький, Вол. Омецінський, Люб. Поповський, Арета Ракоча, Ром. Ракочий, К. Ракоча, Вол. Стадник, Анд. Стадник, Ігор Стадник.

Всі учні, хоч студія існувала короткий час, грали добре, чим викликували захоплення присутніх батьків.

Крім ознайомлюва н н я своїх учнів із творами світових композиторів, п. професорка особливу увагу приділяє українській музиці. Велику прислугу для нашого народу роблять ті, що розвивають музичні таланти нашої молоді.

Музика — це мистецтво, яке пориває людину, підносить її на вершини. Тому направду треба подивляти пані професорку, яка поповернулася до Коговзу і не жаліє труду та продовжує свою шляхетну працю, для наших молоденьких, може будучих мистців. Треба згадати п. М. Гричаник, та Я. Кушніра, які були присутні на пописі, та були членами журі, та розмовляли з дітьми й заохочували до дальшої праці..

На прикінці попису один із батьків подякував пані професорці за дбайливу та високовартісну працю над дітьми, та висловив надію, що молоденькі піяністи будуть продовжувати своє навчання в ділянці музики.

В. С.

Вечір літератури й співу в ЛМКлюбі в Ню Йорку

Ню Йорк. — З Літературно-мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в найближчу п'ятницю 20 ц. м. відбудеться там вечір із серії „Молоді таланти": Марко Царинник і Віталій Кейс читатимуть свої твори. Їхні виступи будуть переплітані піснями, що їх відспіває пані Христя Карпевич (сопран). Початок в 8 год. веч.

Філядельфія, Па.

ПІДСУМКИ ПРАЦІ УКРАЇНСЬКОГО РЕСПУБЛІКАНСЬКОГО КЛЮБУ

На фото (зліва направо): Микола Ящук, Юрій Прокопишин, д-р В. Рудницький, заступник губернатора Реймонд Шеффер, Юрій Ґадач, Іван Одежинський (кандидат на члена Стейтової Леґіслятури), Вол. Біляїв, Сем Лободенко і Волтер Дармограй (кандидат на конґресмена).

23-го квітня відбулися в залі УСО „Тризуб" Треті Річні Загальні Збори Українського Республіканського Клюбу, який працює під головуванням Івана Одежинського.

Зборами проводила Президія в складі д-ра Гнатюка та пань Лідії Дяченко і Вероніки Цегельської. Звітували голова — п. Іван Одежинський та Юрій Прокопишин і В. Рудницький, — голова Товариського Суду. Звіт п. Володимира Біляєва дав перегляд діяльности організації за минулий трирічний період.

Цікавиб був теж виступ

Цікавим був теж виступ згадав про признання Республіканської Партії у Філядельфії для Жіночої Секканського Клюбу, а зокрема для її голови п. Катерини Галамар.

Збори вибрали нову Управу в складі: голова — І. Одежинський ,заступни к и голови В. Біляїв і Дарія Завадович, секретар — М. Максимюк, рекордовий секретар — А. Малиняк іскарбник — Ярослав Гельо. Український Респуб. Клюб під головуванням Івана Одежинського впродовж останніх трьох років розвинувся в активну політично-громадську установу, розгортає живу діяльність в цьому році, який є роком губернаторських і конґресових виборів.

При Українському Республіканському Клюбі недавно постала Жіноча Секція, яка отримала публічне признання з боку офіційних чинників Республіканської Партії.

Клюб поширює свою працю на молодь. Засновано секцію Молодих Українських Республіканців. Більшість молодих людей схиляється до напряму, що його заступає Республіканська Партія. Треба цю молодь зорганізувати і вона може багато зробити для України і Америки.

Факт призначення кандидатами з рамени Республіканської Партії двох українців, тут народженого адвоката Томи Дармограя, як кандидата до Конґресу ЗДА і новоприбулого Івана Одежинського до Стейтової Леґіслятури Пенсильвен і ї — свідчить, що українці-республіканці Пенсильвенії пішли правильним шляхом.

На Річних Зборах Клюбу вирішено влаштувати 11-го червня в приміще н н я х „Райфл Клюбу" прийняття в честь кандидатів Дармограя і Одежинського, на якии прибудуть найвищі політичні чинники Пенсильвенії і який має бути маніфестацією нашої політичної сили у Філядельфії. С. П.

Нове число „Українського Історика"

(Р. Д., Мюнхен). — Вже появилося нове число історичного квартальника „Український Історик" (ч. 3-4 за 1965), офіціозу Українського Історичного Товариства.

Зміст цього подвійного числа (116 стор. великої вісімки), виповнюють слідуючі праці: Д-р Олександер Домбровський : Українська Вільна Академія Наук у ЗДА, проф. Олександер Оглоблин: Проблема державної влади на Україні за Хмельниччини і Переяславська Угода 1654 р., проф. Любомир Винар: Огляд історичної літератури про початки козаччини, проф. Наталія Полонська - Василенко: Сторінки спогадів: Український Вільний Університет, проф. Василь Дубровський: Василь Лясковонський, Д-р М. Шляхтиченко: До історії Директорії Української Народної Республіки, Д-р Р. Климкевич: Герби Підляшша і Полісся, проф. Ігор Каменецький: XII Міжнародний Конґрес Історичних Наук у Відні, проф. Ярослав Пастернак: Підводна археологія, Д-р Василь Омельченко: Четверта конференція істориків УВАН, Редакційна: Президент Степан Витвицький, проф. Богдан Винар: Володимир Тимошенко, З Архіву: З недрукованих листів Дмитра Дорошенка до Олександра Оглоблина, проф. Михайло Ждан: Український Історичний Журнал в 1964 році. Крім того в журналі є багатий відділ рецензій на чужомовні і українські історичні видання. Із інших співробітників цього числа згадаємо проф. М. Г. Воскобійника і ред. І. Світа.

В цьому числі „Українського Історика" знаходимо багату наукову хроніку. Ціна цього числа виносить $2.50, річна передплата $4.00. Тому, що квартальник друкується в Німеччині, передплатники в Америці і Канаді, одержать журнал з деяким опізненням.

Слід згадати, що „Український Історик" є одиноким українським історичним журналом у вільному світі, в якому співпрацюють найвизначніші наші дослідники. Журнал передплачують поважні американські і европейські університетські бібліотеки і є він гідним виразником української вільної історичної науки. Наступне число „Українського Історика" буде присвячене 100-літтю народин Михайла Грушевського.

Дні Народностей в Ембріджі, Па.

Український кіоск під час Дня Народностей.

Перший раз в історії нашого містечка Ембрідж, Па., відбулися Дні Народностей 28-29. і 30 квітня.

В тім фестивалю взяли участь 10 національностей, між ними і наша українська громада, що є при українській Прав. Церкві ім. св. Володимира. Фестиваль відбувся успішно , хоч погода не дописала, бо весь час падав дощ.

Порівнуючи з кіосками інших національностей, поляків, жидів, італійців і наших карпаторосів і русских з Горлицького повіту, то наш кіоск виглядав найкраще. Наші жінки прибрали його ... як писанку своїми вишивками, керамікою і різьбленими виробами, та писанками. Наш кіоск, як маґнет притягав тисячі глядачів, які з зацікавленням оглякали наші експонати, та купували наші прекрасні писанки .

Печиво наших жінок, як паски, колачі, медівники і т. п., а також голубці і вареники публіка вмить розхоплювала так, що наші господині не могли дати собі ради і не могли всього настачити.

Наш Церковний Уряд на чолі з п. Іваном Новаковським і о. Михайлом Ярошем подбали і про політичну ділянку. Надруковано тисячі летючок з мапою України і короткими відомостями, про нашу історію і культуру. Таким чином ми скористали матеріяльно і морально.

Теодор Грицик

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що дня 16-го травня 1966 року
з Волі Всевишнього відійшов у Вічність
наш Найдорожчий БАТЬКО І ДІДУНЬО

бл. п.
ЙОСИФ ЗАВАЛЮК

член Т-ва Жидачів, 393-ий Відділ УНСоюзу

ПАНАХИДА — в четвер, 19-го травня ц. р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Петра Яреми при 129 East 7th Street в Ню Йорку.

ПОХОРОН відбудеться в п'ятницю, 20-го травня 1966 р. о год. 9:30 рано з похоронного заведення до церкви св. Юра, а відтак на цвинтар Кальварія на Квінсі.

Горем прибиті:
син — МИХАЙЛО
доньки — ОЛЬГА ЛЬОРД
ІРИНА КУРТІС з мужами
внуки

ПОДЯКА

Дня 19-го березня 1966 року несподівано відійшов від мене на віки мій Найдорожчий Невіджалуваний Чоловік

бл. п. ВАСИЛЬ МУДРИЙ

Найщирішу подяку складаю Їх Еміненції Кардиналові Кир Й. Сліпому, Високопреосвященному Митрополитові Кир А. Сенишинові, Високопреосвященному Архиєпископові Кир І. Бучкові, Преосвященному Єпископові Кир Й. Шмондюкові за Їхні вислови співчуття та за відправу Заупокійних Служб Божих.

За участь у Панахидах та похоронних відправах сердешно дякую о. шамбелянові І. Стахові, о. шамбелянові М. Польовому, о. деканові В. Клосові, о. деканові М. Харині, о. Е. Мацелюхові, о. Т. Варесі, о. П. Бумбареві та о. Л. Мудрому.

Щиро дякую хорові „Думка" з Ню Йорку і його дириґентові п. Л. Крушельницькому та хорові ім. Л. Українки з Йонкерсу і його дириґентові п. О. Кулиничеві за співи у Панахидах.

За прощальні слова після Панахид і похоронних обрядів складаю сердешну подяку о. деканові В. Клосові, екзекутивному віце-президентові п. Й. Лисогорові від Українського Конґресового Комітету Америки, п. д-рові Р. Смаль-Стоцькому і п. д-рові Р. Осінчукові від Наукового Товариства ім. Шевченка, п. д-рові В. Галанові від Українського Американського Допомогового Комітету, п. д-рові Б. Бородайкові від колишніх співпрацівників УНДО, п. д-рові Б. Ржепецькому від Державного Центру УНР, п. д-рові М. Прокопові від УГВР, пані О. Лотоцькій від Союзу Українок, п. ред. А. Драганові від Спілки Українських Журналістів Америки і „Свободи", п. Ю. Ревасві від ОУА „Самопоміч", п. ред. П. Сагайдачному від колишніх співпрацівників-журналістів редакції „Діло", пані К. Пелешок від Відділу УККА в Ню Йорку, п. мґр. І. Базаркові від співпрацівників головної Канцелярії УККА та п. мґр. С. Коцибалі від української громади Йонкерсу.

Я глибоко вдячна Екзекутиві УККА за влаштування поминків по похоронних відправах. Дякую за промови секретареві Екзекутиви УККА п. І. Білинському, що відчитав також кондоленційного листа президента УККА проф. Л. Добрянського, кондоленційні делеграми від Президії Комітету Українців Канади і його президента о. шамбеляна В. Кушніра, від голови Американського Комітету Свободи п. Говарда В. Сарджента та від Відділу УККА у Філядельфії, о. шамбелянові М. Польовому — в імені Митрополита Кир Амврозія, о. шамбелянові І. Стахові — в імені Владики Кир Йосифа, о. деканові М. Харині від Союзу Українців Католиків „Провидіння", черговим бесідникам: п. д-рові Р. Олесницькому, п. П. Байбакові, п. З. Корчинському, п. д-рові В. Палідворові, п. д-рові Р. Голіятові, п. А. Шаранові, п. Й. Лисогорові, п. мґр. І. Базаркові, п. Й. Іванчукові та п. мґр. С. Коцибалі.

Також дякую п. д-рові В. Душникові за пересланий інформацій американській пресі про життя і діяльність Покійного.

Мою вдячність висловлюю місцевому Пластові за почесну стійку при домовині.

Дякую всій пресі за поміщення посмертних згадок і некрологів. Щире спасибі Установам, Організаціям, Родині і усім Знайомим за поминальні Служби Божі, пожертви на добродійні цілі, квіти, телеграми, кондоленційні листи та за участь у Панахидах і похоронах.

Родині і усім Приятелям, що були при мені у найтяжчих хвилинах мойого життя, складаю найсердечніші слова подяки і безмежної вдячності.

ІВАННА ЯРОСЛАВА МУДРА

Весільний дар $500 на Український Університет у Римі

Цей поважний дар склав лікар, д-р Іван Смаль здружившись Іванною, в дні вінчання їх доні Лідії Святославі, студентки права, з Богданом Гайдукеви ч е м, магістром хемії.

Вінчання і весілля стало подією в житті громади в Дітройті. Вінчання відбулося 7 травня в церкві Непорочного Зачаття. Перед нею уставився шпалір музикантів, які на своїх інструментах нагадували проводи Молодих за давним народним звичаєм голосною музикою перед і після вінчання. Співав церковний хор під проводом Я. Филиповича, а пісню „Аве Марія" виконав гарним баритоном брат молодої, Ростислав. Вінчали: о. П. Пащак, ЧСВВ, о. А. Трешневський і о. П. Даревич.

Після благословення Молодих хлібом і сіллю їхніми родичами, засіли всі до столів і першим промовив д-р І. Смаль. Він говорив про історію рятування родини під час пекла війни, та просив Бога милосердно дбати про майбутнє молодого подружжя. Він привітав о. д-ра Б. Гавліча від парохії, о. П. Даревича, першого сповідника Молодої, 83-літню бабусю в Україні, яка Молоду виколисала й „не зможе потішити свого пригасаючого зору й серця любою внучкою в часі вінчання", і врешті привітав усіх прибулих.

Д-р Смаль промовив по-англійськи до колег-докторів і осіб, споріднених працею з медичною наукою і попросив мгр О. Логінського бути тостмайстром. Тостмайстер говорив про значення нової родини, яка своє одружені діти двох українських родин. Такою новою родиною є Молодята. Отець д-р Гавліч поблагословив страви і приявні відспівали „Христос Воскрес".

Весільна вечеря була дійсним пиром не тільки в прийняттю, але і в програмі. Майже невгаваючі мелодії оркестри „Зоря", танга й пісні квартету (В. Баран, І. Капустій, В. Кучер і В. Літинський), принагідного хорею на сцені й на залі з піснею „Гавдеамус", „Многоліттєвія" Молодим, сольо Ростека Смаля „про рушничок" (всім матерям на Свято Матері), загальні танці, зокрема групової коломийки, — все те переплиталось і радувало всіх.

І тут виявилась вірність українській традиції: коли старостина „Мир. Кізима, намірялась зняти з Молодої вельон, щоб дати його черговій дружкам, то вони стягнули перед нею . . . в народних строях. А Молода, віддавши вельон за хустку, повернулась за кілька хвилин одягнена теж у народному одязі і в ньому залишилась до кінця вечора.

Ще раніше два студенти в народних строях, внесли на залю великий справжній коровай і поставили його перед Молодими.

Те все мило вражало гостей, які говорили, що можна зберігати традиції при кожній нагоді, бо це корисно впливає на молодь. Особливе враження зробило воно на чужинців, яких було досить багато.

Староста мгр Логінський прочитав телеграми і листи, зокрема гратуляційного листа Кард. Йосифа Сліпого. Д-р І. Янчишин підкреслив від Допомог. Комітету Українського Університету в Римі, якою великою вагою є для нас це нове огнище науки, й подав до відома про весільний дар д-ра І. Смаля в сумі 500 долярів для того Університету. Приявні прийняли це рясними оплесками Батько Молодого, п. Гайдукевич, і батько Молодої подякували всім гостям.

В. Н. - вич.

Появився з друку фундаментальний бібліографічний довідник

Каталог видань Української Академії Наук за 1918-1930 рок необхідний збірник джерел для кожного, хто працює в ділянці української проблематики.

Книга на 377 сторін появилась у серії „Слов'янських Біо - Бібліографічних Матеріялів" під редакцією Проф. Дмитра М. Штогрина (Іллінойський Університет, Урбана).

Каталог являє собою стереотипне видання Систематичних каталогів ВУАН за 1918-1930 рр. і містить повний бібліографічний опис 1058 монографій, збірників, серійних і періодичних видань, подаючи 8476 праць 2163-ох авторів, що появились на світ у першому періоді існування Академії — в часі культурного відродження України.

Як відомо, майже всі ці видання в часі злопам'ятних 1930-их років було знято з полиць книгарень та бібліотек України і грунтовно знищено, або вивезено у глиб Росії; решту спалено під час відомої пожежі української в Київській Бібліотеці Академії Наук в травні 1964 року. Остались доступними лише ті поодинокі примірники, які різними дорогами потрапили до книгозбірень вільного світу перед 1930-ми роками. Таким чином каталог поміщує матеріяли, що під сучасну пору являються бібліографічною рідкістю.

При кінці каталогу вміщені допоміжні покажчики-індекси авторів, предметів, серійних публікацій та установ ВУАН. Крім того в ньому вміщено спис головних американських, англійських і французьких каталогів та індексів і листу найбільших бібліотек ЗДА, Англії, Канади і Франції, в яких майже всі ці видання знаходяться:

З огляду на свій характер видання цього довідника появилось в дуже обмеженій кількості.

Ціна примірника — $9.85, у твердій оправі — $10.95.

Замовлення разом з заплатою слати на адресу:

Slavic Bio-Bibliographical Materials, P. O. Box 3295 Country Fair Station, Champaign, Illinois, 61820.

ІНЖ. РОМАН КАРПИНСЬКИЙ

(В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ)

23-го квітня минув рік, як ненадійно відійшов від нас Інж. Роман Карпинський, залишаючи багато нездійснених мрій та задумів, не діждавшись закінчення студій своїх двох синів та докладав найбільших зусиль, щоб виховати їх на вартісні одиниці.

Роман П. Карпинський

Уродженець золотого Поділля, гаряче любив його та своїх земляків, нащадків давніх геройських прадідів, що часто зі зброєю в руках захищали Україну. Роман також, як учень п'ятої гімназійної кляси пішов із крісом боронити батьківщину на її заклик у 1918 році.

Народився він 13 березня 1904 р. в Острівці біля Теребовлі, де його батько був парохом. Дитячі роки провів безжурно під дбайливим оком матері Ольги та батька о. Платона Карпинського, відомого громадського діяча та бібліофіла. Роман часто перебував у домі свого дядька о. Івана Волянського в Дичкові (п. Тернопіль), який захоплював молодого хлопця оповіданнями про свою більше як двадцятилітню місіонерську працю серед українських поселенців у ЗДА та Бразилії (від 1884 року до початків 20-го сторіччя). Тими дуже цікавими спогадами любив покійний ділитися з рідною та приятелями.

Домашня атмосфера та настрої в Галичині перед і в часі першої світової війни, зробили Романа ентузіястом народної справи. Разом зі старшим братом прямо зі шкільної лавки (14-річний хлопець) зголосився в ряди УГА в 1918 році і був призначений до підстаршинської школи в Тернополі. При переході УГА за Збруч, Романа як реконвалесцента та неповнолітнього відправлено до батьківського дому.

Роман скінчив гімназійні студії в 1923 р. і вписався на правничий факультет Українського Тайного Університету у Львові, де включився в життя української молоді. По розв'язанню Українського Тайного Університету виїхав на студії до Кракова, де став студентом права Ягайлонського університету. З різних причин в 1927 році весени покинув студії та рідні сторони і переїхав до Чехословаччини. Там попав в ідейний гурт української еміграції. Коли закінчив студії, повернувся до Галичини з дипломом інженера-економіста з Укр. Госп. Академії в Подєбрадах. Працював як ревізор Союзу Кооператив у Тернополі і в Борщеві, де заскочила його друга світова війна.

В 1939 році Роман перейшов Сян і подався до Кракова на працю в Українському Краківському Союзі Кооператив, як ревізор Союзів на Лемківщині, де відвідав свою тітку Олену Кисілевську. В Сяноці одружився та живе там до 1944 року, ці цього ж року з дружиною і малим сином опиняється в Німеччині, а згодом у ДП таборі. 1950 року переїхав з дружиною та двома синами до ЗДА і жив в Ню Йорку до останніх хвилин свого життя.

Несподівана смерть протяла його життьовий шлях, залишаючи в тяжкому смутку дружину Євгенію Софію (з Рабіїв), двох синів Ярослава і Юрія, брата Платона й Юрія Євгена та брата о. Юрія Карпинського в Канаді. Його душа, змучена мандрівкою по неспокійних хвилях життя найшла сонячну пристань вічного спокою у стіп Всевишнього, в Якого прохатимемо кращої долі для своїх найближчих і найдорожчих та понеболеної Батьківщини.

Я. Сидоряк

ВАСИЛЬ В. ДУБРОВСЬКИЙ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

(оповідання), Харків, 1931 р., ст. 44; Омар Сейф Едін — „Оповідання", Харків, 1932 р.; Якуб Кадрі — „Нур Баба", роман, Харків, 1933 р. ст. 230 та статті і рецензії в різних українських виданнях.

Крім того проф. В. Дубровський підготовив до друку історичну документальну повість „Данило Апостол" і велику працю „Народи СССР".

Всі праці проф. В. Дубровського, що їх видано в СССР, совєтська влада сконфіскувала.

Проф. В. Дубровський був дійсним членом УВАН у ЗДА, членом-засновником Української Історичного Т-ва, членом Управи УІТ і членом редакційної колегії „Українського Історика".

Був людиною глибоко віруючою, працьовитою, товариською.

Помер проф. Василь Дубровський на 69-му році життя, в Річмонді, Вірджінія, 23-го квітня 1966 року.

Залишив у глибокому смутку дружину Ольгу, сина Ярослава, доньку Світлану Микитчак з чоловіком Богданом та внуків Олеся й Оксану.

Похорон відбувся 25-го квітня на міському цвинтарі. Невеличка громада українців і понад 200 членів американської громади прийняли в ньому активну участь.

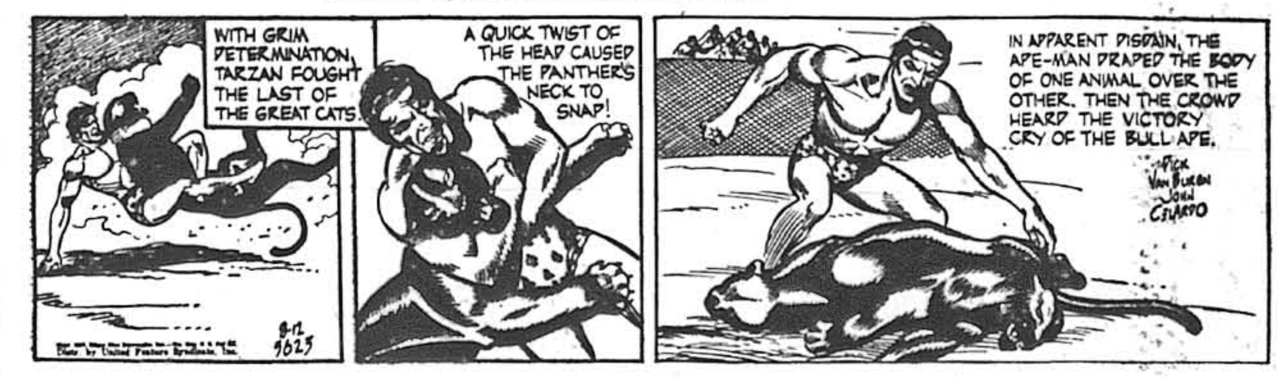
Схилімо ж голови перед свіжою могилою українського патріота й визначного науковця.

(Кінець)

ВИБРАЛИ НОВУ УПРАВУ ВІДДІЛУ СУА В ДЖЕРЗІ СИТІ

Джерзі Сиҭі. — Відділ 71 Союзу Українок Америки в Джерзі Сиҭі відбув свої річні загальні збори 24-го квітня і вибрав нову управу у такому складі: Г. Білик — голова, К. Коць — містоголова, Л. Величковська — секретар, А. Княжинська — скарбничка, Н. Кух — імпреза референтка, І. Качмарська — культурно-освітня референтка, О. Демченко й А. Карій — господині, О. Вітер — референтка суспільної опіки. Контрольну Комісію творять Д. Яременко, А. Одуляк і Ю. Попович.

ТАРЗАН, Ч. 5623. Перемога мавполюда!

З безжалісною рішучістю Тарзан переміг останнього з великих котів.

Швидке скручення голови спричинило те, що шия пантери зламалася!

З явною зневагою мавполюд кинув тіло тварини на купу інших. А тоді юрба почула крик перемоги самця мавп.